

Ø-vandring

Helgoland, Als og de frisiske øer
Hallig Hooge og Rømø

18. – 24. juli 2027

Ude i Vadehavet ligger enestående naturoplevelser og venter. Vi oplever på vores vandring lokalbefolkningen, der i et evigt skifte mellem ebbe og flod har formået at overleve trods de barske stormfloder. Naturligvis skal vi også på dette vandrekursus besøge den røde klippeø Helgoland, som ligger 72 km ude i Nordsøen. Øen, der majestætisk rejser sig 61 meter over havets overflade, ligesom vi også skal besøge Hallig Hooge. En særlig frisisk ø uden diger, som derfor hvert år oversvømmes mange gange i vinteråret. Hjemme venter udvalgte foredrag og herlige aftner med højskolesang og musiksaloner.

Øerne og vandreturene

- **Rømø**, hvor der udover rav ikke findes een sten, idet øen er dannet af sand og klit. Danmarks 10. største ø ved den jyske vestkyst mellem Ribe og Esbjerg ligger i Vadehavet og har Europas bredeste strand. På fastlandet skal vi desuden besøge det imponerende Marskstårn samt gå på Den svorne vej. Ca. 12 km.
- **Hallig Hooge** tilhører kategorien af tyske vadehavsoer benævnt "halliger". Disse flade øer ud for Nordfrieslands kyst ligger helt ubeskyttede for vej og vind. Gårdene, kirken og andre bygninger står hævet over landskabet på de kunstige forhøjninger: Varfterne, så de lige akkurat er oven vande ved de årlige oversvømmelser af øen. Ca. 6-8 km
- **Helgoland** står monumentalt med sin røde sandstensklippe 72 km ude i Nordsøen. Den rager 61 m op over havoverfladen og daterer sig tilbage til urtiden. 2½ times sejltur mellem sandbanker med udsigt til sæler og fugle fører os ud til denne særprægede ø. En af naturens åbenbaringer med en særdeles turbulent fortid. Den har tilhørt Danmark frem til 1807, hvor englænderne overtog den. I 1890 indgik den i en byttehandel med Tyskland. Under tysk besiddelse blev den under 1. og 2. Verdenskrig brugt som flåde- og ubådsbase. Pga. sin militærstrategiske beliggenhed forsøgte englænderne direkte at bombe øen væk i 1947. Dette lod sig heldigvis ikke gøre. Øen er 1700 m lang og 600 m bred. I højden fordeler den sig på tre plateauer: Fra det lave "Unterland" for foden af klippen, hvor byen

ligger, videre ind over "Mittelland" og op til "Oberland" med de fantastiske panoramaer, fuglefjeld, klippeformationer mm. Og så har øen også en kommerciel side: Den er toldfrit område i EU. Ca. 5 km.

- **Als** - Øen har stadig sin egen stærke identitet med egen dialekt og ordbog. Den har været udråbt til republik i dagene lige før afslutningen af 1. Verdenskrig, hvor marineskrædder Bruno Topf førte an i revolutionen fra cafeen ved havnepromenaden. Hovedbyen Sønderborg ligger smukt for foden af Dybbøl Banke og midt i det glinsende Alssund. Ca. 10 km.
- Vandringer på **den historiske Gendarmsti** langs Flensborg Fjord ca. 9 km.

Foredrag og højskoleliv

- Frisisk salon med Tote Tante og frisisk Trümmertorte i Gimle.
- Ord og toner i Beethovens tid - litteratur og kultur omkring år 1800 ved Markus Floris Christensen, postdoc. Flensborg Universitet.
- Foredrag om de sønderjyske købstæders rige bygningsarv fra tiden mellem Reformationen og Genforeningen ved Carsten Porskrog, dr.phil., museumsinspektør, Museum Sønderjylland.
- Morgenvandringer, fællessang, udfordrende morgensamlinger og flaghejsninger.

Velkommen til en klassisk grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er en af Danmarks flottest beliggende højskoler. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der indbyder til skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Vi lægger vægt på det almindendannende, hvor sange fra Højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Vores kokke gør sig hver dag umage med at servere spændende retter, smagfulde salater og kager – ofte fra det sønderjyske kaffeboard.

Højskolen kunne fejre 100 års fødselsdag i 2021 og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede.

Nina Kjærhus og Tim Pohle
Forstanderteam

Søndag 18. juli

Ank. med tog til Gråsten Station. Herefter mulighed for transport til højskolen med vores egen bus kl. 15.15. (Se opdateret ankomsttidspunkt på dsb.dk)

Kl. 15–16.15 Ankomst og indkvartering, samt kaffe og lidt brød i skolens foyer.

Kl. 16.30 **Introduktion og efterfølgende rundvisning ved højskolelærerne. Vi mødes i foredragssalen**

Gennemgang af de vigtigste punkter i programmet, involverede lærere på kurset bliver introduceret, vi synger et par gode sange og slutter af med en rundvisning på skolen.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.15 Aftensmad i spisesalen. Denne første aften skal vi have Rønshoved Tapas. Vores kokke har stegt og kogt lokale råvarer; et bugnende spisebord med små lækkerier, kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 19.45 **Aftensamling ved højskolelærer Andreas Pilekjær i foredragssalen.**

Vi mødes i foredragssalen. Højskolens værdigrundlag og placering i den sønderjyske historie krydret med sang og fortællinger. Herefter kaffe og kage med opskrift fra det store sønderjyske kaffebord i foyer og pejsestue.

Mandag 19. juli

Ingen morgenvandring

Kl. 06.15 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 07.15 **Heldagstur til den mytiske ø Helgoland langt ude i Nordsøen.**

Vi kører i bus ned til Büsum på den tyske vestkyst og sejler herfra ud til Helgoland. Om bord på færgen får vi et let måltid. Helgoland står monumentalt med sin røde sandstensklippe 72 km ude i Nordsøen. Den rager 61 m op over havoverfladen og daterer sig tilbage til urtiden. 2 ½ times sejltur mellem sandbanker med udsigt til sæler og fugle fører os ud til denne særprægede ø. En af naturens åbenbaringer med en særdeles turbulent fortid. Den har tilhørt Danmark frem til 1807, hvor englænderne overtog den og senere overdrog herredømmet til Tyskland i en byttehandel. På Helgoland drager vi på en fem kilometer lang rundvisning i et roligt tempo, hvor der fortælles om øens spændende historie. Efter turen er der tid til på egen hånd at gå på café eller shoppe i de over 200 toldfri butikker.

Ca. 5 km vandring. Husk pas.

Kl. ca. 21.15 Hjemme igen på Højskolen får vi varme boller med ost i Pejsestuen, Folkvangterrassen og i Foyer.

Tirsdag 20. juli

Kl. 07.30 Morgenvandring eller en frisk svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Rømø og marsklandet bag digerne med Marsktårnet og Den Svorne Vej. En tur til Nationalpark Vadehavet, UNESCO Verdensnaturarv.**

Vi kører i dag vest på, og gør her klar til dagens første vandring i Ballum Enge. Vi går 5 km ad Den Svorne Vej midt under den høje himmel og mellem digerne, der siden 1. Verdenskrig har holdt stormfloderne fra menneskene og hører om den store mandedrukning, hvor 10.000 druknede samt om Misthusum, den sagnbelagte landsby. Vi tager frokosten ved Marsktårnet, som er bygget af BIG – Bjarke Ingels' verdenskendte arkitektfirma. Et tårn, der snor sig i højden som det menneskelige DNA. Vi kører så til Rømø over den lange dæmning, der har forbundet øen med fastlandet siden 2. Verdenskrig. Vi går her ad bakkede klitter med den smukkeste bjergfyrbbevoksning - en tur på ca. 7 km i Vråby Plantage. En tur, der også får os ud på den åbne strand på Sønderstrand, hvor vi får marehalmen mellem tæerne. En afvekslende tur i dag på i alt ca. 12 km.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren.

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.00 **Frisisk salon med Tote Tante og frisk Trümmertorte i Gimle.**

Vi skal i aften have fokus på det frisiske mindretal lige syd for grænsen i Nordfrisland. Vi vil høre om deres fine kulturskatte. Aftenen byder også på Tote Tante - en særlig frisk drik. Hertil serveres frisk Trümmertorte. Det hele krydres med udvalgte sange fra Højskolesangbogen.

Onsdag 21. juli

Kl. 07.30 Morgenvandring eller en frisk svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

- Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
- Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**
Du vil her blive udfordret inden for litteratur, musik, filosofi, historie - eller hvad læreren har på sinde. Samlingerne er uafhængige af dagens/kursets tema.
- Kl. 10.00 **Maritime vandringer på den maleriske ø Als og Kegnæs.**
Vi starter vores ø-vandring med en tur til den smukke ø Als. Vi bliver sat af på Dybbøl Banke, hvor dramaet om 1864 udspillede sig. Herefter går vi forbi skanserne og ned mod den smukke Gendarmsti, der fører os langs kysten til Sønderborg. Vi går over Kong Christian den X's Bro og tager vores frokost på havnen, lige foran Sønderborg Slot. Efter frokosten drager vi videre til det utrolig naturskønne Kegnæs, hvor vi vil vandre til Kegnæs Ende. Længde ca. 10 km.
- Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren.
- Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen
- Kl. 19.15 **Ord og toner i Beethovens tid - litteratur og kultur omkring år 1800 ved Markus Floris Christensen, postdoc. Flensburg Universitet.**
Omkring år 1800 befinder europæisk kultur sig i et afgørende brydningsfelt mellem oplysning og romantik. Det er en tid præget af politiske omvæltninger, nye forestillinger om subjektivitet og en voksende opmærksomhed på erfaringens mørke og psykens grænseområder. I dette felt placerer Ludwig van Beethoven sig som en skikkelse, hvis musik både viderefører klassiske former og sprænger dem indefra. Dette foredrag undersøger den litterære samtid til Beethovens musik og de idéer, stemninger og forestillingsverdener, som litteratur og musik deler i perioden. Med særligt fokus på romantikkens nattemotiver – et centralt tema i foredragsholderens forskning – belyses natten som æstetisk, psykologisk og erkendelsesmæssigt rum. Hos europæiske forfattere som Goethe, Schiller og Hölderlin udfoldes en litteratur, hvor natur, inderlighed og splittelse bliver bærende erfaringer. Samtidig opstår der i dansk sammenhæng en ny litterær selvbevidsthed hos forfattere som Jens Baggesen, Adam Oehlenschläger og Henrich Steffens, hvor inspiration fra tysk idealisme og romantik forbindes med nationale og mytiske forestillinger. Foredraget vil vise, hvordan litteraturen i Beethovens tid ikke blot ledsager musikken, men udgør en parallel udforskning af de samme grundlæggende spørgsmål: forholdet mellem lys og mørke, orden og brud, bevidsthed og det ubevidste. Målet er at åbne et rum, hvor ord og toner kan forstås i gensidig

belysning, og hvor koncertoplevelsen forankres i sin kulturelle og idéhistoriske sammenhæng.

Herefter kaffe og kage med opskrift fra det sønderjyske kaffebord. Det hele serveres i pejsestuen og Folkvang samt på vores udsigtsterrasse.

Torsdag 22. juli

Ingen morgenvandring

Kl. 07.15 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.15 **Unikke vandringer på den frisiske ø Hallig Hooge i Vadehavet – UNESCO Verdensnaturarv.**

Vi krydser grænsen og kører først i bus over til den nordtyske vestkyst, UNESCO Verdensnaturarv. Vi skal her sejle til Dronninge Halligen - Hooge. En frisk ø, uden vinterdiger, og som lever sit helt eget liv om vinteren, hvor de bliver oversvømmet, men lever deres liv videre i deres huse bygget på forhøjninger - de såkaldte varfter. Selve sejlturen er malerisk og tager ca. 1 time.

Vel ankommet, går vi fra havnen op til Hanswarft, hvor vi skal i Stormflodskino og se kortfilmen: "Land unter", samt får en rundvisning i Hooges kommandørgård "Königspesel". På Hanswarft spiser vi også frokost. Derefter skal vi besøge øens kirke, som også er bygget på et varft, men hvor gulvet er af sand, hvis nu der skulle komme oversvømmelse her alligevel. Dagen sluttes af på egen hånd, f.eks. med en "Farisæer" på en af øens små caféer. Vi går ca. 6 km i dag. Husk pas.

Kl. 19.00 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren.

Kl. 19.30 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.30 **Aftensamling omkring kortfilmen: Noldes landskab.**

En flot naturfilm om Tøndermarsken. En film af Carl C. Christiansen og med musik af Valdemar Rasmussen. Filmen varer 28 min.

Herefter boller med ost i pejsestuen og Folkvang samt på vores udsigtsterrasse.

Fredag 23. juli

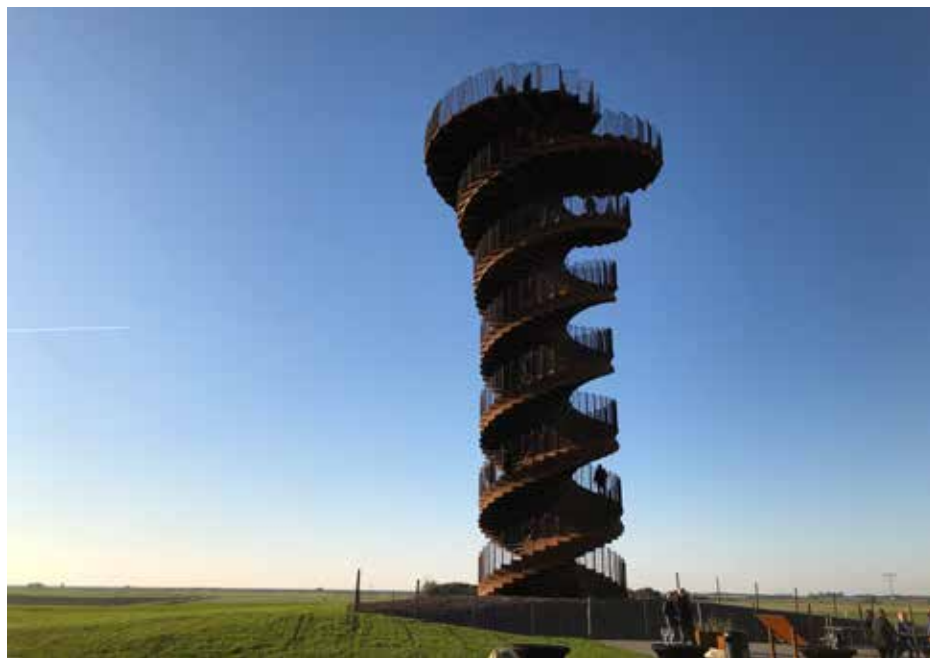
Kl. 07.30 Morgenvandring eller en frisk svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

- Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
- Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**
- Kl. 10.00 **Foredrag om de sønderjyske købstæders rige bygningsarv fra tiden mellem Reformationen og Genforeningen ved Carsten Porskrog, dr.phil., museumsinspektør, Museum Sønderjylland.**
 Et foredrag om Sønderjyllands fælles kulturarv: tyske såvel som danske bygningers specielle arkitektur i det sønderjyske byrum. De sønderjyske byer er på mange måder domineret af en anden arkitektur, end vi ser i resten af Danmark pga. Sønderjyllands specielle placering og fremmedherredømmet fra 1864 til 1920.
- Kl. 12.00 Frokostbuffet i spisesalen
- Kl. 14.00 **Maritim vandretur på Gendarmstien i den skønne natur omkring højskolen - Danmarks første europæiske kvalitetsvandrestier.**
 Vi slutter en dejlig uge af med at vandre i egnen lige omkring højskolen, og hvad er mere oplagt end at gå en tur på Gendarmstien lige udenfor vores dør. Det er ingen overdrivelse at hævde, at denne legendariske Gendarmsti fra Padborg til Høruphav på Als langs den betagende Flensborg Fjord hører til blandt de smukkeste vandreruter, vi har i Danmark. Den er i 2017 endda kommet på den særlige liste over europæiske kvalitetsvandrestier. Stien er en gammel grænsebevogtningssti, hvor det nu historiske Gendarmkorps bevogtede den dansk-tyske grænse fra 1920. I dag en vandretur på ca. 9 km.
- Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren.
- Kl. 18.00 **Festmiddag.** Vores kokke forkæler os med en flot 3-retters menu. Aftenen går herefter over i sange fra hatten i foredragssalen og andet godt.

Lørdag 24. juli

- Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
- Kl. 08.45 Vi synger flaget op
- Kl. 08.50 **Kort morgensamling i Foredragssalen**
 Herefter afsked og afrejse, så man kan tage med skolens bus fra højskolen til Gråsten Station kl. 10.30. Tag IC-Lyntoget med afgang ca. kl. 11.00 (Se opdateret afgangstidspunkt på dsb.dk).
Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet.

Marsktårnet ved Skærbæk

Eksempel på værelse i Møllers Hus

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med bad på gangen:	6.295,-kr.
Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	6.995,-kr.
Enkeltværelse pr. person med bad på gangen:	7.495,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	8.195,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten kl.15.15. Prisen vil være 50,-kr., som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsen med togafgang ca. kl.11.00. (Se dsb.dk for at se opdateret togankomst/togafgang).

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord